

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 413

van **CHRIS JANSSENS**

datum: 4 augustus 2022

aan **BART SOMERS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

Eredienstenbeleid - Bevoegdheid over niet-confessionele levensbeschouwingen

In het kader van de door de federale regering opgestarte institutionele dialoog werden door diverse administraties - ook de Vlaamse - technische fiches opgesteld waarin huidige knelpunten in de bevoegdheidsverdeling worden opgelijst. Ook inzake het Vlaamse eredienstenbeleid worden er in de fiches knelpunten vermeld.

Zo wordt ook melding gemaakt van de bizarre situatie die zich stelt omtrent de bevoegdheid inzake niet-confessionele levensbeschouwingen. De erkenning en financiering van de lokale geloofsgemeenschappen is geregionaliseerd, die van de vrijzinnigheid niet. "Dat geeft aanleiding tot vreemde verschillen (de regels voor de georganiseerde vrijzinnigheid volgen de evoluties in het gewestelijke eredienstenrecht niet), maar ook tot betwistingen waar het gewest als toezichhoudende overheid op de financierende provinciebesturen op geen enkele wijze een impact op heeft", klinkt het in de fiche van de Vlaamse administratie.

Met de mogelijke erkenning van het boeddhisme als niet-confessionele levensbeschouwing dreigt het probleem nog groter te worden. Niet vermeld in de fiche: ook de vrijzinnigen zelf klaagden de ongelijke behandeling al meermaals aan. Zowel de Vlaamse als de Brusselse administratie pleit uitdrukkelijk voor het regionaliseren van de bevoegdheid over de niet-confessionele levensbeschouwingen.

1. Bevestigt de minister dat de federale bevoegdheid over niet-confessionele levensbeschouwingen eigenlijk een onaanvaardbare discriminatie inhoudt, aangezien dit tot een verschillende regeling leidt met de erediensten die niet redelijk verantwoord kan worden?
2. Kan de minister bevestigen dat deze kwestie ook tot praktische problemen leidt, zoals geschetst? Hoe wordt hier concreet mee omgegaan?
3. Welke initiatieven heeft de minister desgevallend al genomen om te komen tot een overdracht van de bevoegdheden inzake niet-confessionele levensbeschouwingen of - nog meer te verkiezen uiteraard - een integrale overdracht van alle bevoegdheden inzake levensbeschouwingen naar de Gewesten?

BART SOMERS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

ANTWOORD

op vraag nr. 413 van 4 augustus 2022

van **CHRIS JANSSENS**

1. De huidige bevoegdheidsverdeling leidt inderdaad tot verschillende regels voor de erkende erediensten enerzijds en de erkende niet-confessionele levensbeschouwingen anderzijds. Dat is het gevolg van de keuze die de bijzondere wetgever bij de vijfde staatshervorming heeft gemaakt om de bevoegdheid rond de erkenning van lokale geloofsgemeenschappen te regionaliseren maar de bevoegdheid inzake de erkenning van de instellingen voor morele dienstverlening van de niet-confessionele levensbeschouwingen federaal te houden. Vanuit het oogpunt van een samenhangend en homogeen bevoegdheidspakket in deze materie zou het op het eerste zicht coherent zijn dat ook de bevoegdheid inzake de erkenning van de lokale instellingen voor morele dienstverlening van de niet-confessionele levensbeschouwingen wordt geregionaliseerd. Een zulke regionalisering biedt aan de regio's de mogelijkheid om dezelfde toezichts-, erkennings- en financieringscriteria vast te leggen voor de niet-confessionele levensbeschouwingen zoals voor de lokale geloofsgemeenschappen.
2. Het klopt dat het verschil in regels gevolgen heeft in de praktijk. Zo moeten de provinciale instellingen voor morele dienstverlening volgens de federale regelgeving (wet van 21 juni 2002 inzake de niet-confessionele levensbeschouwelijke gemeenschappen) geen meerjarenplannen opmaken en dus niet werken met een formeel meerjarig afsprakenkader met de provincies als financierende overheid, terwijl dat voor de besturen van de eredienst wel het geval is. Dat maakt het voor de provincies moeilijker om een totaaloverzicht te krijgen en de financiële impact op hun meerjarenbegroting correct in te schatten. Ook in geval van discussies over de (geplande) uitgaven van de provinciale instellingen voor morele dienstverlening hebben de provincies duidelijk minder procedurele middelen om hun belangen te verdedigen dan het geval is in de Vlaamse eredienstenregelgeving. In de praktijk wordt geprobeerd om in onderling overleg tot afspraken te komen tussen de provincies en de instellingen voor morele dienstverlening.
Belangrijk om ook mee te geven is dat betwistingen tussen de provincies en de provinciale instellingen voor morele dienstverlening, dewelke openbare instellingen zijn, exclusief vallen onder het bijzonder administratief toezicht van de federale minister van justitie (artikel 36 van de wet van 21 juni 2002 inzake de niet-confessionele levensbeschouwelijke gemeenschappen). Ook op het vlak van de controle op de naleving van de verplichtingen is er een belangrijk verschil dat ook door de representatieve organen tijdens de parlementaire hoorzittingen over het nieuwe Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen werd opgeworpen. Meer bepaald dat met het nieuwe Erkenningsdecreet de Vlaamse Informatie- en screeningsdienst werd opgericht voor het toezicht op naleving van de verplichtingen door de erkende en de erkenningszoekende lokale geloofsgemeenschappen terwijl er geen dergelijke federale toezichtsinstantie bestaat voor de erkende provinciale instellingen voor morele dienstverlening van de niet-confessionele levensbeschouwingen.
3. Een verdere regionalisering van de bevoegdheden rond erediensten en niet-confessionele levensbeschouwingen vereist een staatshervorming. Zoals ik in het verleden meermaals in het Vlaams parlement heb aangegeven rond andere aspecten inzake erediensten die federaal zijn maar omwille van het voeren van een coherent beleid terzake geregionaliseerd kunnen worden (o.a. de erkenning van de

representatieve organen en de bezoldiging van de bedienaars van de eredienst) kan het Vlaams parlement hierin een voortrekkersrol opnemen. Het Vlaams Parlement richtte namelijk in december 2020 een Werkgroep Institutionele Zaken op, waarin ook uw fractie zetelt, om concrete voorstellen uit te werken voor een nieuwe staatshervorming. Deze parlementaire werkgroep is dan ook een geschikt inhoudelijk platform om voorstellen te bespreken en uit te werken rond de verdere regionalisering van de bevoegdheden inzake erediensten en niet-confessionele levensbeschouwingen.